

Inventering av Skrattnå 2002

Mats Andersson

Under 2002 var skrattnåsen så kallad riksinventeringsart i landet i Sveriges Ornitologiska Förenings regi. Bakgrund till inventeringen och en historik kring arten i Lindesbergs kommun finns i bl. a. Pandion 2001:3 (Andersson, M. Skrattnåsen inventeras 2002, sid 67-71).

Metod och resultat

Inventeringen utfördes med utgångspunkt från framförallt redan tidigare kända lokaler. Tidpunkten var förlagd till häckningstiden (början av maj till en bit in i juli). Eftersom det kan var svårt att räkna antalet häckande par via räkning av ruvande fåglar var

det tillräckligt att räkna antalet vuxna individer. Tidigare erfarenhet har visat att man generellt kan dividera antalet vuxna individer med två och därmed komma antalet par ganska nära. Detta gäller under häckningstiden vid lämplig lokal.

I denna redovisning har angetts antalet par. I figuren nedan finns resultatet från årets häckningar. Som synes är det tidigare kända lokaler. Sammanlagt bedömdes 555 par häcka vid lokalerna. I diagrammen nedan redovisas dels antalet par under perioder från 1970 och till 2002 och dels antalet lokaler under dessa perioder.

2002 Lokal	antal par	observatör
Hökasjön	25	Mats Andersson, Tommy Oscarsson
Lilla Lindessjön	25	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Morskogsjön	3	Tommy Oscarsson, Mats Andersson
Norra Brunnsjön	250	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Stora Lindessjön, Näset	100	Mats Andersson, Per-Martin Ramberg
Vedevåg, Bohrsån	50	Ulla Wallin, Mats Andersson
Väringen, Sotaren	2	Jan-Erik Malmstigen
Väringen, Valfisken	100	Jan-Erik Malmstigen

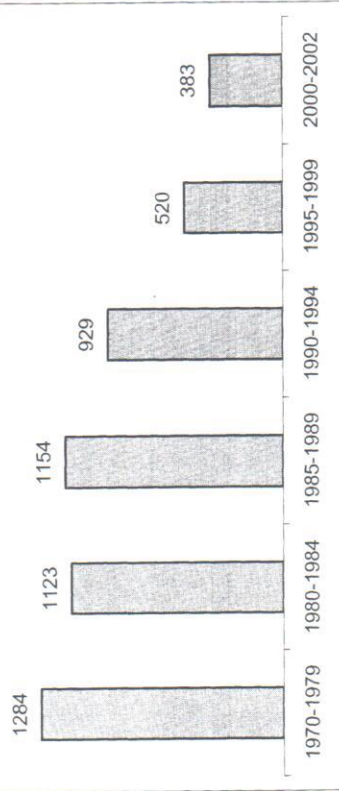
Intressant är att den största kolonin nu finns vid Norra Brunnsjön med 250 par. Norra Brunnsjön är sällan besökt som fågellokal vilket torde ha sin förklaring i dess avskilda belägna läge. Lokalen som ligger nordost om Siggebohyttan i ren barrskog och utgörs av en skogstjärn med sanka stränder på ca 16 hektar. Senast någon räknade kolonin (1997) fanns där 300 par och det är väl troligt att skrattnåsen även häckat med åtskilliga par åren däremellan.

Från mitten av 1990-talet var kolonin vid Vedevåg den största häckningslokalen i kommunen med som mest 250 par 1998 och 200 par åren därefter. Minskningen startade dock 2001 med 100 par och i år finns endast ca 50 par, som dessutom försvann från lokalen misstänkt tidigt under säsongen.

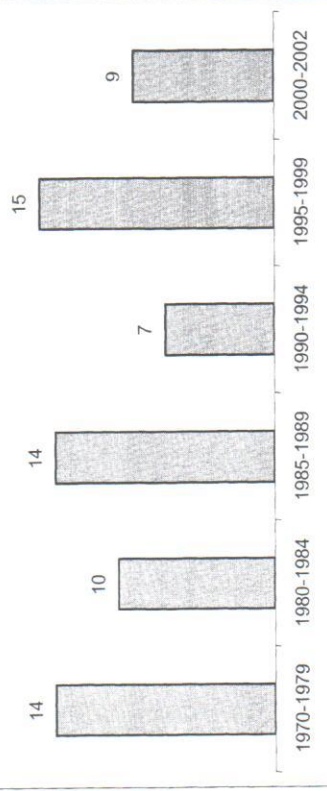
Dessvärre tycks ungsproduktionen under 2002 varit mycket låg. Vid flera av

lokalerna är det tveksamt om några ungar överhuvudtaget har kläckts fram. Till exempel vid Vedevåg sågs inga ungar av rapportörerna, här försvann dessutom samtliga mäsar mycket tidigt från platsen. Samma uppträdande var det vid Stora Lindessjön och Lilla Lindessjön. Däremot vid Norra Brunnsjön sågs mängder med ungar vid besöket den 17 juni.

Skrattnå. Antal par i Lindesbergs kommun till och med 2002 (mv respektive period)

Skrattnå. Antal kända lokaler i Lindesbergs kommun till och med 2002

European birdwatchday 2002

Kända skrattnäsklokaler i Lindesbergs kommun till och med 2002

Albåcksån, Råsvälen	1985: 10 par
Björkasjön	1950: 50 par, 1976: 40 par, 1991: 10 par
Dammsjön, Björkhyttan	1976: 50 par, 1985: 2 par, 1988, 0 par
Dammsjön, Stråssa	1981-1985: 150 par, 1986: 0 par, 1990: ? par, 1991: 10 par, 1994: ? par, 1995: 20-30 par, 1996: 20 par 1996: ? par
Dysjön	1984: 4 par, 1985: 10 par, 1987: 5 par, 1988-1989: 0 par
Finnäkerssjön	1950: 50 par, 1984-1985: 10 par
Hultasjön	1973: 180-200 par, 1976: 25 par, 1987: 250 par, 1989: 50 par (avbryts), 1990: 150 par (avbryts), 1991: 0 par, 1996: 10 par (avbryts), 2002: 25 par
Köttsjön	1976: 15 par, 1977: 175+75 par
Lilla Lindessjön	2000: 25 par, 2001: 25 par, 2002: 25 par
Luntten	1976: 10 par, 1981: 1 par
Morskogasjön	1974: 50-75 par, 1984: 40 par, 1987: 10 par, 1989: 2 par, 1994: 5 par, 1996: 5 par (avbryts), 2000: 1-3 par, 2001: ?, 2002: 3 par
Norra Brunnsjön	1994: 1 par, 1996: 75-100 par påbörjade 1997: 300 par, 2002: 250 par
Orrkilen, Sjömosjön	1956: ? par, 1989: 8 par
Råsvälen, norra delen	1996: ca 20 par (avbryts)
Spannarbodasjön	1976: 50 par
Stora Aspåsjön	1976: 25 par, 1985: 2 par, 1986: 1 par
Stora Lindessjön, Näset	Första häckning 1930-talet, 1971: 1500 par, 1976-1989: 1000-1200 par, 1991: 920 par, 1992: ca 1000 par, 1993: ca 900 par, 1994: ca 700 par, 1995: ca 600 par, 1996: ca 30-40 par (avbryts)
Storja, sljgdammen	1997: 0 par, 1998: 80 par, 1999: 200 par, 2000: 100 par (150 ungar 2.7), 2001: 40 par, 2002: 100 par
Sällingsjöns/Källingsjön	1984: 5 par, 1986: 2 par, 1987: 3 par 1976: 13 par
Sörbyjön	1981: 10-20 par, 1987: 15 par, 1989: 10 par (avbryts), 1995: 1-2 par, 1996: 3 par (avbryts), 1997: 5 par, 1998: 60 par (inga ungar sågs)
Umsjön	1987: 1 par, 1995: 5 par, 1996: 3 par
Vadlevålg, Bohrabö	1988: 15 par
Väringsjön	1976: 100 par, 1994: 50 par, 1995: ca 100 par, 1996: 150 par, 1997: 300 par, 1998: 250 par, 1999: 200 par, 2000: ca 200 par, 2001: 100-150 par, 2002: 50 Par 1995: ca 15 par
Väringsjön, Gröna akar	1995: ? par
Väringsjön, Långmansholm	1997: 7 par, 1998: 25 par
Väringsjön, Sören	1995: 3 par, 1996: 1 par, 1998: 1 par, 1999: >5 par, 2000: ? par (140 ex 15.5), 2002: 2 par
Väringsjön, Valfliken	1996: 12 par, 1998: 3 par, 1999: 34 par, 2000: ? par (30 ex inkl juv 4.7), 2001: 14 par, 2002: 100 par
Väringsjön, Ullersättersviken	Första häckning 1932: några par, 1947: ? par, 1976: 100 par (avbryts), 1981: 10 par, 1998 1 par, 1999: 1 par (1 unge), 2000: 1 par, 2001: 1 par
Österhammarsjön	1977-40 par, 1978: 25 par, 1979: 100 par, 1980-1987: 50-100 par, 1988: 5 par, 1989: 0 par, 1995: 10 par, 1996: 0 par
Ötjärnen	1976: 40 par, 1979: 0 par

Tommy Oscarsson

Årets birdwatch ägde rum helgen 5-6 oktober. 31 länder runt om i Europa deltog under helgen med räkning av fåglar eller andra fågelrelaterade evenemang. Vi i klubben hade lördagen som räkningdag med bemanning av 14 lokaler. 18 personer ställde upp och räknade mycket bra. Tiden var mellan ca 6.00-13.00. Poängteras bör att endel arter tillkom under söndagen som inte var med under räkningstiden.

Vädret

Temperaturen var på morgonen +6 grader och mullet. Frampå förmiddagen uppsprickande och växlande molnighet. Stundtals tittade även solen fram. Nästan ingen vind på morgonen bara en svag nordostlig bris. Framåt förmiddagen gen tilltog vinden till frisk. Dock inget regn vilket var skönt.

Resultat

Totalt räknade vi ihop 11 450 fågelindivider av 90 olika arter. Förra året fick vi också ihop 90 arter men individantalet var det dubbla. Det enorma sträcket av bo/bergfink som var förra året och hjälpte upp totalsumman då, lyste med sin fränvaro i år. Förra året noterades 9219 ex mot årets 754 ex. Överhuvudtaget så var det dåligt med småfågel i rörelse. Sträcket av fågel under dagen var mycket magert, mest påtagligt var det näst intill obefintliga småfågelsträcket. Åtta nya arter noterades och tre lokaler slog rekord för sedda arter nämligen: Sällingsjön, Västvalle och Orrkilen. Grågåsen slog sig in på tio i

topplistan för första gången och verkar vara här för att stanna. Höga siffror noterades även för kanadagås, kaja och ringduva. Staren uppvisade den näst högsta siffran sedan starten, så kanske är den på väg tillbaka igen. Bara 1999 har siffran varit högre då räknades 702 individer mot årets 629. Trana som saknades förra året räknades till 59 ex i år. På rovfågelsidan så dominerade ornmvråk med totalt 133 räknade individer vilket är den högsta siffran sedan starten. På många lokaler sågs ända upp till ett tjugotal vråkar skruva för att sedan sträcka söderut. Alltså en bra dag för rovfågel. Totalt sågs tio rovfågelarter.

Vad gäller totalsiffrorna för vissa arter så har dessa justerats, där dubbelräkning kunnat konstateras. Dessa är grågås, vitkindad gås, kanadagås, havsörn, pilgrimsfalk, trana, varfågel.

Utanför räkningstiden på lördagen kan från söndagen noteras: En rödstrupig pipilärka vid Sällingsjön, en nötkråka från Frövi samhälle, samt två knölsvanor vid Hagaberg. **Slutsiffran för helgen blev alltså 93 arter. En siffra som endast södra udden på Öland kunde slå här i Sverige. Där räknades det in 107 arter.** Bra jobbat alla som var med. Se **tabell 1** för siffrorna för varje lokal.

Då det noterades 90 arter både i år och förra året och räkningdagen inföll på nästan samma dag, så har jag gjort en jämförelse mellan åren vad gäller arter som saknades.